

Onderzoek beleving brandweerpersoneel

Begin 2017 is een grootschalig landelijk onderzoek naar de beleving van brandweerpersoneel gestart. Alle repressieve beroeps- en vrijwillige brandweerlieden kunnen deelnemen aan het onderzoek. Het onderzoek bestaat uit verschillende werksessies met collega's en uit een digitale vragenlijst. Er is een afzonderlijke informatieflyer beschikbaar om collega's te informeren over wat het onderzoek inhoudt en waarom het ook voor hen van belang is. Deze factsheet geeft u aanvullende informatie over de achtergrond van het onderzoek, zodat u goed geïnformeerd bent en eventuele vragen over het onderzoek eenvoudig kunt beantwoorden.

Waarom dit onderzoek?	Er bestaat een brede behoefte aan eenduidige informatie over brandweerstatie en de beleving van brandweerpersoneel. Het onderzoek is bedoeld om in deze informatiebehoefte te voorzien. Het belevingsonderzoek brengt in beeld hoe beroeps- en vrijwillig brandweerpersoneel het brandweerwerk beleven. Daarvoor zijn 8 specifieke thema's die gaan over het brandweerwerk geselecteerd. Ook vindt statistisch onderzoek plaats om tot eenduidige kengetallen te komen over de brandweermanorganisatie. Het gaat dan vooral om cijfers over personeelsopbouw en de inrichting van de organisatie.
Wie is de doelgroep van het onderzoek?	Het belevingsonderzoek richt zich op alle repressieve beroeps- en vrijwillige brandweermensen die werkzaam zijn bij de brandweer in Nederland.
Wat is de opzet van het onderzoek?	Het belevingsonderzoek valt in twee delen uiteen. Allereerst een grootschalige vragenlijst waarvoor alle repressieve beroeps en vrijwillige brandweermensen een uitnodiging ontvangen. Om kleur en klank bij de 'cijfers' te krijgen vinden daarnaast acht 'focusgroepgesprekken' plaats. Dat zijn interactieve werksessies met mensen uit de brandweerkorpsen. Per sessie kunnen 8 collega's deelnemen. Deze worden aselect geworven.
Wat wordt van mij gevraagd?	Wij vragen u uw repressieve collega's (beroeps en vrijwillig) warm te maken om deel te nemen aan het onderzoek. Dat doen zij door de digitale vragenlijst in te vullen. Deze is eind mei beschikbaar. Doel is een zo hoog mogelijke respons. Wij ondersteunen u met een poster in Brand en Brandweer, met een informatieflyer en helpen u met acties die in uw regio nodig zijn.
Wie is verantwoordelijk voor het onderzoek?	Het Veiligheidsberaad is de opdrachtgever voor het onderzoek. Een stuurgroep besluit over de inhoudelijke invulling van het onderzoek. In deze stuurgroep nemen vertegenwoordigers deel van de vakbonden, de Vakvereniging voor Brandweer Vrijwilligers, de raad brandweercommandanten en het Veiligheidsberaad. Uitvoering vindt plaats door het onafhankelijke onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix (AEF). Een begeleidingscommissie ziet toe op een zorgvuldige uitvoering van het onderzoek.

Hoe komt de keuze voor thema's waarop het onderzoek zich specifiek richt tot stand?	In de opdracht voor het onderzoek staan 8 thema's benoemd waar het onderzoek zich op moet richten. Dat zijn de thema's die voor de brandweer de afgelopen 4 jaar belangrijk waren. Denk bijvoorbeeld aan arbeidsveiligheid, de effecten van de regionalisering, de betrokkenheid van de medewerkers bij ontwikkelingen in het vak, de afstand tussen leiding en werkvloer. Die thema's zijn nog te breed om een goede enquête over te maken. Daarom heeft een schriftelijke aanvullende inventarisatie plaatsgevonden onder de bij het onderzoek betrokken partijen (bonden, VBV, RBC, Veiligheidsberaad). Als onderdeel van deze inventarisatie hebben twee groepsgesprekken plaatsgevonden met repressief brandweerpersoneel, zodat ook hun perspectief goed betrokken wordt.
Zijn er randvoorwaarden?	Het belangrijkste is dat de resultaten op een voor alle partijen betrouwbare manier tot stand komen. Daarom werd in dit geval ervoor gekozen dat resultaten door een onafhankelijke partij (AEF) – dus geen brandweer- worden verzameld en gerapporteerd. Alle partijen (veiligheidsberaad, raad brandweercommandanten, vakbonden en Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers) geven samen vorm aan het onderzoek.
Wat is de planning?	Het onderzoek vindt plaats in de eerste helft van 2017. De vragenlijst is eind mei met uitloop in juni beschikbaar. De focusgroepen vinden plaats in april en juni.
Wat wordt van respondenten verwacht?	Van respondenten wordt geen speciale voorbereiding op het onderzoek verwacht. Iedereen wordt gevraagd naar zijn of haar eigen ervaring en mening. Daarbij zijn geen 'goede' of 'foute' antwoorden. De inbreng van alle repressieve beroeps en vrijwillige brandweermensen is voor het onderzoek even waardevol. Het is belangrijk dat zo veel mogelijk mensen meedoen. Dat geeft het beste beeld en biedt kansen voor de ontwikkeling van de brandweerorganisatie, zowel landelijk als in de eigen regio.
Hoe zit het met anonimiteit?	Deelname aan het onderzoek gebeurt op basis van anonimiteit. De antwoorden zullen op geen enkele wijze herleid kunnen worden tot individuele personen.

Wat gebeurt er met de resultaten?

Het onderzoeksbureau AEF verwerkt de resultaten van het onderzoek in één landelijke rapportage. Daarnaast stelt AEF voor elke brandweerregio een regionale rapportage op. De rapportages geven de resultaten weer die op basis van de werksessies en enquête naar voren zijn komen. De bedoeling daarvan is om alle bij het onderzoek betrokken partijen van adequate, geobjectiveerde informatie te voorzien over de beleving van brandweerpersoneel op relevante beleidsthema's. Daarnaast is er een statistisch beeld. Het onderzoeksbureau legt haar rapportages voor aan de begeleidingscommissie, die samen met het WODC (wetenschappelijk onderzoeks- en documentatiecentrum) nagaat of voldoende aan de eisen van betrouwbaarheid en onafhankelijkheid is voldaan. Dan worden de resultaten vastgesteld en via de stuurgroep aan de veiligheidsregio's en de betrokken partijen aangeboden. Zij mogen via een addendum aangeven hoe zij kijken naar de resultaten.

De regio's besluiten zelf wat zij met die resultaten doen. Wel is de wens geuit om landelijk dit onderzoek meerjarig te doen, zodat we trends, ontwikkelingen en veranderingen kunnen ontdekken die ons landelijk en regionaal helpen de brandweer verder te professionaliseren.

Welke relatie is er met andere onderzoeken waar ik iets voor moet invullen?

In februari heeft de Inspectie Veiligheid en Justitie een internet-enquête uitgezet om inzicht te krijgen in de ervaring met, en de veiligheidsbeleving van repressieve medewerkers bij, de manier waarop de repressie is ingericht. Dat doet zij vanuit haar onafhankelijke inspectierol. Ook in het 'belevingsonderzoek' wordt u gevraagd naar uw ervaring op dit vlak. Dat is vastgelegd in de bestuurlijke opdracht van dit onderzoek. We hebben ervoor gezorgd dat, ondanks dat het thema overlapt, u daarover niet exact dezelfde vragen krijgt.

Meer informatie

Voor nadere informatie over de opzet en uitvoering van het onderzoek kunt u contact opnemen met Marion Herder (AEF) via m.herder@aef.nl of Janice Meerenburgh (IFV) via janice.meerenburgh@IFV.nl.
